

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:
Kül-monostorútcza 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütörtökön és szombaton délel. Ára évfolyadra 3 ft. o. é.
Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A „Közlöny” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Ugy a kül-, mint a belpolitikai, feszült várakozással teljes helyzet alkalmából júniushó 1-jén kezdve rendkívüli előfizetés nyitattik

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY”-re.

Előfizetési ár:

Junius-hóra 1 frt.

Junius—júliusi 2-hóra 2 „

Junius—septemberi 4-hóra 4 „

A „K. KÖZLÖNY” kiadó-hivatala.

Szemle.

(H.) Talán egy millió ember pusztul el egy vagy más uton; talán minden nagy város egyszerűen el lesz foglalva, meg visszafoglalva és kirabolva; talán Poroszország kivívja a hegemoniát Németországon; talán Auszria újból megalapítja régi felsőségét vagy talán Bajorország Poroszországgal egyenlő polczra emeltetik; talán az egész régi német építvány darabokra megy más hatalmak előnyére stb.

Igy rémíti a világot a „Times” a közép-európai helyzet feletti szemléjében, s általában az angol lapok úgy tekintik a dolgot, mintha a háború már el is kezdődött volna, azzal a különbséggel, hogy egyik Napoleont, a másik Bismarkot vádolja a csapásért.

A békés kiegyenlítés iránti törekvések e szerint inkább kételyeket s további aggodalmakat, mintsem reményeket ébresztenek, s minden oldalról csak nyugtalanító kombinációk merülnek fel rémedelmes magyarázatul a nagyszerű harci késztüldések felől híreknek.

De hiszen már el volna fogadva a congressus eszméje, mit a semleges katalmasságok Anglia, Francia- és Oroszország javasoltak! El, csak-hogy az egész már előre is elvesztette areopagazert jelentőségét; mert a „békészerzők” által oly program mellett ajánlatott, melyet Auszria jogai s önértékénél fogva el nem fogadhatott, s a mit most elfogad, az egyszerűbb „európai conferentia” lesz előlegesen felállított program nélkül. Több oldalról nyilvánuló nézetek szerint e conferentia inkább egy végzeteljes conversatio jellemével fog birni. Elbizsáskút azt, hogy ez „végzeteljes conversatio” lesz, csak abban kétkedhetünk, hogy abból Auszria hasznát húzhasson, sőt talán az egész inkább csak arravaló lesz, hogy még jobban fokozza az ellentéteket, végleg megérlelje a coalitionalis terveket, s diplomatiai babrálás által időt engedjen arra, hogy a harci késztlődések azok által is kényelmesen befejezethessenek, a kik nem valának képesek oly gyorsan és erőlyesen elkészülni, mint Auszria.

A határnap, melyen a végzeteljes conversatiót megnyitnák, június közepére lenne kitűzve. De innen onnan már is ugy véleményeznek, hogy aligha addig is meg nem kezdődik a „conversatio” maguk a tetőtől talpig fegyverzett, és farkasszemet néző hadseregek közt. A porosz lapok legalább himézés, hámózás nélkül magyaráztatják, hogy a conferentia az első párbeszédre — melylyel „eszközöket keresnek Olaszország biztonságának garantálása végett” — szét fog menni, s ha ez nem történne is, valami eset, valami véletlen utat nyithat a háború furiáinak. E „véletlen”-re Berlinben éppen számítai is látszanak, s hogy az mely bokorból fogna kiugrani, erre nézve sejtet valamit a „Spen. Ztg.”, mely nem akar jót állani, valjon — mig az európai hatalmak képviselői értekezletre gyűlnek össze — Olaszország (természetesen berlini s tán más sugallatok folytán) nem kezd-e meg egy vagy másként az ellenségeskedést.

A kombinációk, miszerint Auszria így meg egy kárpótlatnak a velencei királyságért, mint igen kevés gyakorlati értelemmel bírók, nem igen alkalmasak a vészteljes helyzet közepette kedvezőbb kilátásokat nyújtani. Poroszország semmitől se tart inkább, mint attól, hogy Auszria harc nélkül bocsássa ki kezéből Velencét, s kibékülve déli ellenségével egész erejével rohannaha meg északi ellenségét. Ezért alig volt szó arról, hogy az európai diplomácia Velencéért (ugyan sovány kárpótlásul) a Dunafejedelemségeket iktathetné oda, Bismark tudott azonnal gondoskodni, hogy a hohenzollerni herceg megválasztatása és trónfoglalási ténye által a keleti kérdés kitérésének veszélyeivel fenyegető bonyodalmat idézzen elő ez oldalról, s bevágja utját az egésznek. Most meg Bosznia egy

részét s Herzegovinát combinalják nagyleltű kárpótlásul, mit ez alkalommal egy berlini telegramm hoz s majdnem guny gyanánt látszik adoptálni. De Auszria hatalmi állása, életereje és önértéke nem süllyedt annyira, hogy minden jogtalanságot és méltatlanságot eltűrjön, s éppen ezért, a békés kiegyenlítés iránti kombinációk dacára, majdnem mindenki csak a legborzadályosabb háború mielőbbi kitérésére áll készen.

Miért kell nekünk felelős pénzügy-ministerium?

IV.

Légyen szabad félbeszakított cikksorozatotat bevezetnem.

Megkísértettük annak bebizonyítását, hogy nyilvánosság s felelősség nélkül nem létezhet bármilyen névvel nevezendő alkotmányos önkormányzat; most szabadon elmondanunk zárszó gyanánt igénytelen nézeteinket e kétfős elv alkalmazására nézve.

Hogyan lehetne tehát életbe léptetni a nyilvánosságot s felelősséget hazai ügyeink vezetésére körül általában, különösen pedig mindenek alapját: a pénzügyet illetőleg, mindaddig, mig ezek a bécsi központi pénzügy-ministerium kezében vannak.

E kérdésre kellene megfellelniük azoknak, a kik a magyar ministerium létrejöttét oly makacsul ellenzik itt és ott, s néhol még hazafias tekintetekkel hiszik támogathatónak ez ellenzésüket.

Mellőzzük ez uttal azon már említett törvényt, miszerint a magyar kincstárnoknak született magyarnak kell lenni, jóllehet ez egy maga már lehetlenné kellene hogy tegyen minden idegen beavatkozást, miután azonban a magyar kincstárnok egy idő óta valóságos „Joannes sine terra” volt, s e rendszer föllevenítésétől különben sem várhatni az eddiginél jobb eredményt, a fennebbi kérdés megfellelésére, s az abban szűnyegre hozott intézkedés gyakorlati keresztülvitelét gátló áthághatlan akadályok fejtegetésére szorítkozunk, miután elegendő érvet szolgáltatnak ezek is állításunk igazolására.

S ez érvek, e főként politikai természetű indokok száma legio.

Álljon itt egy pár a sokból.

Tudjuk, hogy csak azt vonhatjuk számításra, csak azt ítéltjük el, ha bűnös, csak azt büntethetjük meg, ha elítéljük, a ki hatalmunk körében van, a ki befolyásunk alatt áll, állását tőlünk veszi, s a mi megegyezésünkől tarthatja meg csupán azt, a kit mi fizetünk, s ekkép a mi lekötöztetünk, szóval a ki minden tekintetben tőlünk függ, tőlünk kapja rendeleteit, stb.

E felett fontolóra kell vennünk mindekelőtt azt, hogy arra, miszerint valakin illeten hatalmat gyakorolhassunk, azzal szemben oly állásban kell lennünk, hogy a felett ne csak moraliter, hanem phisice is rendelkezessünk, s egyszer kimondott szavanknak kellő nyomatókat is tudjunk adni.

Igaz, hogy oly állású férfiak ellenében, kik egy nagy ország kormányán állanak, a parlament életben nem mindjárt alkalmaztatnak anyagi eszközök, s hogy a bizalom egyszerű megvonása többnyire elégséges, hogy helyeik elhagyására kényszeríttessenek. Hanem azért más felől az is igaz, hogy az erkölcsi hatalom csak akkor bir hatással, ha oldalánál áll az anyagi erő is, ezek szoros kapcsolatban vannak egymással, s egyik a másiknak szükségkép kiegészítő része, mert föl lehet ugyan tenni minden önértékkel bíró

egyénről, hogy látva a közbizalmatlanságot, melyet sáfárkodása előidézt, s a közvélemény ellenséges magatartását, nem fogja bevárni az anyagi megtenyítést, s önként helyet enged a közbizalom választottjának, amde az ember csak ember, a hatalomvágy egyik kiváló gyöngéje s nem mindig vonul vissza a morális visszatetszés nyomása elől, kivált ha bizonyos benne, hogy azt a phisikai erőhatalom nyomban nem követi, sőt tán még merőben lehetetlen is.

Képzeliünk már most olyan kormányi hatóságot, mely azon parlamenttől, mely felette bíraskodni akarna, sem anyagilag, sem erkölcsileg nem függ, annak sem bizalmával sem visszatetszésével nem törődik, s valljuk meg minden további habozás nélkül, hogy ez ut zsákutcába vezet.

Az osztrák pénzügy-minister nem tagja a magyar nemzetgyűlésnek s tán még csak polgára sem a magyar hazának, nem tartozik tehát annak hazasága, törvénye alá, nem köteles érdekekkel viseltetni Magyarország állapota iránt. S valjon hogy lehetne segíteni e bajon.

Megválasztanók, halljuk mondatni némelelyek által, azt a központi pénzügy-ministert, a ki a bécsi birodalmi tanács többségéből emelkednek székebe, vagy tán éppen más kinevezés útján jutna tárczához, megválasztanók, mondják, országgyűlési követé, honfúsitanók stb. hogy legyen elégtéve a formálitásnak. Igen szép és eredeti combinatio, kivált ha ráparancsolhatnók valamelyik vármegyére, hogy tegye meg e választást.

De hagyjuk ezt, fogadjuk el e formáság teljesíthetőségének lehetőségét; hol maradna a lényeg, hisz e nélkül haszontalan sallang az egész külalak.

A nevezett miniszter a bécsi birodalmi tanácsnak is felelős; mi történik már most, ha az meg van elégedve a miniszter ur Lajthán tui működésével, a mi igen gyakran megeshetnék, kivált ha Magyarország minden pénzét ottani javításokra költené, s az ottani jólétet emelné.

A miniszter ur a dolgok ilyenmü állásában alkalmasint az osztrák törvények s ottani magas állása védsánczai mögé vonulva hivatalában megmaradna a magyar nemzetgyűlés minden bizalmatlansági votuma, sőt nyilvános tiltakozása dacára; s elmondhatnók ismét: isten veled, felelősség.

Avagy egy második által gyakorolná a mondott pénzügy Magyarországra irányában köteles felelősségét? Talán a visszaállítandó ugynevezett magyar udvari kamara, vagy éppen a még fennálló Landes Fináncz Directio által? Hisz ezek tagjait ő nevezi ki, tőle veszik a rendeleteket stb.

Megvalljuk, hogy ilyen eljárást még csak képzelni sem tudunk. Hallottunk közvetett másodfoku választásokról s több effélérről; de másodfoku nyilvánosságról, közvetett felelősségről még nem, s bárha fel is találna valamikor ez vagy amaz bécsi doktor, azt mi egyszerű kormány-gépezethez szokott magyarok már csak szövevényességénél fogva sem használhatnók, s a mely mellett az erszényünk, vagy is a már-már fenéki kiürült tárczáunk feletti föhatalmat tetteleg mégis idegen kezek és érdekek intéznék.

Mi több, magok a netán újból helyreállítandó magyar udvari kamara tagjai sem volnának képesek e két alakú s ezért lehetetlen föladatnak megfellelni.

Mindent összevéve tehát ez az új szabás nyilvánosság és felelősség valóságos non sens levén, nem marad egyéb hátra, mint a felelős magyar miniszterium: ez az egyedüli gyógyszer minden eddigi visszaélés ellen; egyedüli specificum, mint az előpataki savanyuvíz a májbajok ellen.

Ne feledjük, hogy a pénz, s főleg az a feletti körülhatárított rendelkezhetőség oly közigazgatási szervezet fenntartására, oly bel- és külpolitika folytatására szolgáltat eszközöket, mely az ország pozitív törvényeivel, a nép szükségével, óhajtaival merőben ellenkezelhetik, s az egész alkotmányt nemcsak alkalmazásában illuzoriussá, hanem lételemé is semmissé teheti.

Lehetnek olyanok, kik a jogot a tényeknek s némi kétes hazafiai aggodalmaknak

alárendelhetni vélik, ez aggodalmak azonban inkább magán contemplatiók eredményei, s a ma már jól értesült nemzet fölvilágosodott, szívében mély gyökeret vert meggyőződést megingatni nem fogják; ez aggodalmak az illetők saját éne körül forognak sokkal inkább, semhogy az annyi megpróbáltatáson átmént haza boldogsága iránti tiszta vízü feltékenységből eredhethetnek.

A politika a hideg számítás tudománya, s ennek jelleméből önként foly, hogy ügyeinkben csak saját érdekeinktől kérjünk tanácsot; már pedig a tapasztalás megtanított: „hogy a kinek keze egy nemzet zsebében, s kinek kezében egy nemzetet fegyvere van, az ezzel a nemzettel rendelkezik.”

Ezért kell nekünk felelős pénzügy-ministerium.

Sándor József.

Vélemény

az erdélyi részek assimilatiojáról.

III.

Midőn így az erdélyi részek jogtörténelmét jellemeztem, ugy hiszem, eléggé ki van tüntetve, hogy a királyok korában egy külön Erdély, mint ország vagy tartomány, nem létezett, volt benne három nagyobb helyhatóság, mely közvetlenül volt alárendelve a magyar királynak és udvarának, a mely részeit a magyar királyság országgyűlésein hozott törvények, részint saját helyhatósági statumai alapján igazgattatott, és csak is miután a magyar királyság a pártharc miatt kettészakadt, s a királyi hatalom átszállott a nemzeti fejedelmekre, e hatalom volt az, a mi az erdélyi részeket saját közvetlenebb körükben vonta össze külön országos életre, a minek a dolog természete szerint azonnal el kellett volna enyészni, mihelyt ezen ide húzódott királyi hatalom, a magyar egységes királyi koronába megint visszaolvadt.

A történelmi hűség kedvéért meg kell említenem, hogy volt egyetlen kapocs, mely az erdélyi, egymástól másképp különálló részeket összekötötte, s ez az, hogy az erdélyi részek fegyveres erejének fővezére a vajda volt, s a magyar királyi fegyveres erő jobb szárnyát az erdélyi részek harcosai képezték.

El kell még mondanom, hogy a separatio alatt mennyiben közeledtek ezen részek egymáshoz, s hogyan fejlődött ki a nemzetiségi eszme, és mi való alapja van annak.

A mint a magyar és német dynastia feletti harczenzünk, országunkat két részre szakasztotta, a külön országos báztartású szorult erdélyi fejedelmek folytonos támadásoknak lévén kitéve, kénytelenek voltak szűkebbre szorított országuk lakóitól több pénzt és véráldozatot követelni.

E miatt megtámadák az egyes részek jogait, kiváltságait, a székeket tiporni kezdette János Zsigmond, Báthori István, a szászokat kintozta Báthori Gábor stb.

Ezen küzdelmek alatt fejlődött ki teljesebben a három erdélyi rész 1437-ben szóba hozott uniojának eszméje, ehhez képest a tordai gyűlésen az 1545-i ápril 25-én ezen három részeknek uralkodóvá vált nemzetiségei meghatározták, hogy „a három nemzet közt” a terhek egyaránt osztassanak.

A „három nemzet eszméje” itt lép legelőbb előtérbe, hogy a három nemzet fogalma alatt a három fentjellemzett rész értetik, azt nincs is miért fejtegetnünk. Bizonyos, hogy az ország terheit a vármegyéken nem csak a magyar, s a királyföldön nem csak a szász hordozta, hanem éppen ugy az itt is, ott is népesen lakó oláhok, bolgárok és más néptörzések.

Ezen itt kezdeményezett unio a három helyhatóság három kiemelkedettebb nemzetisége közt 1630-ban határozott végre és lön törvénybe iktatva. (A. Const. III. r. I. cz.) Szövegéből látszik, hogy ez kiválólag a három erdélyi rész és jogainak különös védelmezése végett kötöttet, mint a melyet már a fejedelmek annyiszor megtámadtak.

Ezen három nemzetiség felsőbbisége a fejedelmek alatt annyira kinőtte magát, hogy már a magyar korona alá visszatérésünkkor, a leopoldi diploma 6-dik pontja szerint, a hivatalok viselésére csak a három nemzet, ugymint a magyar, székely és szász lehetett illetékes.

A magyar királyok alatt soha sem voltak ily nemzeti megkülönböztetések, szent István király azon tolerans kimondásához képest, mikép „regnum unius linguae imbecille et fragile est”; az erdély

részekben jól megfér magyar, oláh, székely és szász egymás mellett. A királyok alatt kelt akárhány oklevélben láthatjuk „domini valachi” stb.

A külön Erdélynek legelső dolga volt a „trium nationum” eszméjének megalapítása, s azóta vagy négy véres bellázadást láttak is az erdélyi részek.

A magyar királyok alatt az alkotmányjog létezett, a melynek tagja volt minden nemes és polgár, az indigena éppen úgy, mint a bennszülött, eredet, nemzet és valláskülönbösg nélkül beszámított Verbőczy „populus”-a közé; Erdélyben, a mint az külön tehetetlen ország lett, a három österületen, három nemzet kezdé magára öltöni kizárólag az alkotmány jogát, holott a területeken eredetileg ily nemzeti megkülönböztetés nem lehetett, kivéve a székelyföldet, mint a mely mostanig a székelyek tulajdonának volt elismerve. A királyföld, hová a szászokat telepítették, már az ősi kiváltságával értelemben az ott lakó oláhokkal és besenyőkkel közös földje volt a szász telepeknek, a vármegyeyi részen pedig, mintán már Tuhut hódításakor az oláhok hűség-cskü által csatlakoztak a magyarokhoz, ezen föld hasonlójú polgárai lettek, az oláh nemes hasonló a magyar nemeshez, az oláh paraszt hasonló a magyar paraszthoz.

Igy magyarizták ezt 1791-ben is az ország rendei, amde ezt megelőzőleg az osztrák ház alatt oly törvények is hoztak, melyeknél fogva az indigenának a három nemzet közül valamelyikhez kellett számláltatni, és pedig abhoz, a melynek földén birtokot szerzett. (1744 ki VI. t. czikk.)

Ezen három nemzetről szóló törvények ősi institúciónkban nem gyökereznek, ezek három részt alkottak Erdélyben, s ezen részek helyhatósági jogait a bennlakó polgárok, bármely nemzetiségből, egyenjoggal élvezték polgári állásukhoz képest.

A mint tehát a separatio után a „trium nationum” elnevezés megszületett, azonnal megszületett az oláh nemzetbeliek panasza, a mely többször lázadásokban is kitört.

Pedig ezen „nemzeti jog” mindvégig gyakorlatilag területi jog volt, a „possessor” nevét viselte a jog, „pro re possessa”, mert például a szászokat sohasem elégitette volna ki az, ha valamelyik kolozsvári szász polgárt tették volna a szász contingensben tisztviselőnek, s a királyföldre kiszármazott székelyt szintén nem vallotta volna a hatalom élén repraesentansának a székelyföld, míg a vármegyékéről akarhányszor volt oláh születésű egyén a főhatalmokban, melylyel a magyar contingens be volt töltve, kifogás nélkül. Igen, mert a három terület unioba lépve, az erőszakolt országos egységet a maga külön jogai lehető fentartásával kívánta elfogadni.

Nem volt tehát Erdélyben nemzeti jog az, a mi annak nevezetett, hanem területi jog vala. Csak hogy a megyéken a magyar, a királyföldön a szász praedomináns miveltsege és vagyona által, a nyelvét és nemzeti jellegét képes volt kiválasztani.

Igy uralkodott a királyföldön a német nyelv, vármegyéken a magyar, míg az állam nyelve természetesen a honalapító nemzeté, a magyar volt. A törvények Erdélyben magyar nyelven hoztak, az országgyűlések magyar nyelven folytak, s ezt a nemzeti erejét a legnagyobb mérvben kifejtett szászok sem reklamáltak soha, mindaddig, míg Schmerling államminiszter nemzetiségi igazgatásai a legképtelenebb követelésekre is rést nem nyitottak; pedig éppen a szászok nemzetiségének szerén tul kifejezése mutatta azt, hogy a magyar országos nyelv nem szolgált más nemzetiség elnyomására.

Nem létezett tehát az erdélyi részekben valódi nemzeti jog, hanem igen három külön természetű helyhatósági jog, melyet az azokban lakó nemzetiségek teljes egyéni jogegyenlőséggel élveztek, vagy egyéni állásuknál fogva, mint parasztok, nemzetkülönbösg nélkül voltak abból kizárva. A történelmi tapasztalás tehát azt mutatja, hogy ezen helyhatósági jognak a benn birtokló négy törzsnemzetiség közötti megosztása — a teljes jogegyenlőség alapján — azon biztos ariadnei fonál, mely ezen részek egyik főkérdése, a nemzetiségi kérdés megoldásának nyitjához vezet.

Dózsa Dániel.

A pesti országgyűlés.

Az alsóház ülése május 30-án.

Elnök: Szentiványi Károly.

A jegyzőkönyvet vezeti Ócsvai Ferencz, a szólókat jegyzi Tóth Vilmos.

Az elnök legelőbb is bemutatja az időközben érkezett irományokat. Ezek közt az erdélyi múzeum, a nagykereseti ref. lyceum, a késmárki ágost. hitv. ev. lyceum, az országgyűlési irományok megküldetését kéri. Az elnökség intézkedni fog a kérés teljesítése iránt.

Az elnök ez után felolvastatja a vas megyei központi választmányának egy a képviselőházhoz intézett levelét, melyben a nevezett választmány panaszt emel az iránt, hogy a tisztviselői törvénytelen befolyás gyakorlása, mely miatt a képviselőház a mult Közszegh-kerületi választást megsemmisítette, mint az eszközölendő újszerű és új választás akadály, még mindig nincs elhárítva, dacára a választmány ez irányban tett lépéseinek. Miután tehát a választmány tart a törvénytelen befolyás ismétli gyakorlásától, az összeírást és új választást

nem eszközölheti, míg az említett akadály elhárítva nincs.

Elnök: Apponyi György gróf képviselő ur a közszeghi kerület nagyszámú választóinak abbeli kérésnyelvet mutatta be, hogy utasítaná a ház Vas megye központi választmányát a képviselő választás melletti magatartására. Meltőztassanak e felett véleményeiket előadni.

Deák Ferencz. T. ház! A mint én a t. elnök ur rövid előadásából látom, ezen kérésnyelvet szorosán összefügg Vas megye központi választmány jelentésével és azt gondolom, hogy megtörténhetik, hogy a ház határozata által ezen kérésnyelvet egészen feleslegessé fog válni. A vas megyei központi választmány — a mint nevezi — jelentést tesz az országgyűléshez és azt mondja, hogy Barczay báró választása az országgyűlés által megsemmisítettén, egy új választás rendelkezett el, de ők ezen választást nem tarthatják meg és felfüggesztették, míg bizonyos akadályok, melyek némely ott megnevezett tisztviselőknak eddig gyakorolt törvénytelen befolyásából eredtek, meg nem lesznek szüntetve.

Az én alázatos véleményem az, hogy sem azon szolgabíró, sem azon polgármester nem képesek oly akadályt górdítani a választás elé, hogy az tetteleg meg ne tarthatassék. (Helyeslés.) Ha tehát megtarthatatik, akkor legelőbb a választásnál törvénytelen befolyást fognak gyakorolni ismét, és e felett ismét bíraskodni ezen háznak dolga; és valamint akkor tette, úgy most is cassálni fogja az olyan választást. (Helyeslés.) De azért, mert bizonyos tisztviselő törvénytelen befolyást gyakoroltak a mult képviselő-választásra, és ebből azt hiszik, hogy most is gyakorolni fognak, azért magát a választást, melyet egyébiránt megtartani nem lehetetlen, elhalasztani, felfüggeszteni s azon kerület választási jogától tetteleg — legalább egy időre — megfosztani, sem nekünk, sem azon megyei központi választmányoknak nincs joga. (Helyeslés.) Én tehát azt hiszem, legelőször több volna, ha a ház azt határozná, hogy megvárja a vas megyei központi választmány kötelességértesztétől és törvény iránti tiszteletétől, hogy megfelel kötelességének abban, a mit a törvény rendel és a mit a ház neki megrendelt — nem kereste meg, hanem medrendelte a ház a törvény értelmében — és meg fogja tartani az új választást, nehogy a kerület választási jogától hosszabb időre megfosztassék. Ők úgy is tettek folyamodást; lássák minő sikerrel, hiszem, hogy azon folyamodást majd annak idején és helyén tárgyalni fogják — abban mi nem avatkozhatunk — mi a törvény alapján megrendeltük a megsemmisített választás helyett az új választást; ennek semmi phisicai akadály nincs, ezt tehát meg kell tartani. Ha valaki törvénytelen befolyást gyakorol a választásra, s az be lesz mutatva, akkor a ház e felett ismét határozni fog, hanem a törvény és a ház rendelkezetei mellett nem szabad. Ezt kérem végzésileg kimondani, s ekkor azt hiszem, ezen petitio, melyből az elnök előadása szerint azt látom, hogy választási jogukat kívánják gyakorolni, ipso facto el lesz intézve. (Helyeslés; elfogadjunk.)

Elnök: Meltőztatnak ezt elfogadni? (Elfogadjuk.) Ennélfogva Vas megye központi választmány elnökileg fel fog szököltatni. (Zaj. Felkiáltások: „utasítatni.”) Utasítatni fog Vas megye központi választmány, hogy az elrendelt és a ház által megkivánt választásra nézve (zaj az előkészületeket tegye meg és a választás megtartására nézve intézkedjék. (Helyeslés. Zaj. Felkiáltások: a törvény értelmében teljesítse kötelességét.)

Még szólt Madarász József és Bónis, s azután

Gr. Apponyi György. Miután én lettem megbizva a közszeghi választó-kerület igen számos választói által ezen kérésnyelvet benyújtásával, igen óhajtottam volna, ha a tisztelt háznak alkalma lett volna, ezen kérésnyelvet tartalmát megismerhetni. Ez azonban elmaradt, és én egyáltalában nem akarnék a t. képviselőház kívánságával ellenkezni, és új indítvánnyal előállni. Azok által, miket Deák Ferencz igen tisztelt képviselőtársunk előadott, tökéletesen megnyugtatta érzem magamat, szintugy mint a t. ház igen nagy többsége; csak egy szót kívánnék hozzá tétetni e határozathoz (zaj) t. i. azt, miután a közszeghi választó-kerület választói hat hét óta várják már teljesítését a t. ház végzésének, miután ők ezen már csaknem hat hó óta tartó országgyűlésen képviselve nincsenek, (zaj) miután tehát a ház kiegészítve nincs, a mennyiben egy egész választó-kerület képviselete hiányzik, (zaj) ezeknél fogva azokhoz, melyeket Deák Ferencz t. tagtársunk indítványozott, csak egy szót kívánnék hozzá tétetni: t. i. hogy ezen meghagyást a vas megyei központi választmány „azonnal” eszközölje. (Zaj, ellenzés.)

Tisza Kálmán. Tisztelt ház! Én azt hiszem, hogy az indítvány elfogadott úgy, mint azt igen t. képviselőtársunk Deák Ferencz tette. Nem gondolnám tehát, hogy azt bármely irányban is pótolni lehetne vagy kellene, (helyeslés), annyival inkább, mivel midőn azt mondjuk: „törvény szerinti kötelességét teljesítse” mindent megmondunk, mit mondanunk lehet és kell. A választási idő kitűzése reánk nem tartozik, azt neki tudnia kell, hogy törvény szerinti kötelességéhez képest mikorra tette ki. Én tehát részemről azon nézetben vagyok, hogy miután az indítvány, úgy a mint tette, el

is fogadott, többé a felett ne vitatkozzunk. (Helyeslés.) Ha azonban a t. ház ezt még vitatni fogná, bátor volnék én is oly pótlások felvételét kérni, melyekben azon esemény okozóinul felmutatnám azon törvénytelen hatóságokat, melyek nem engedték, hogy a megye a törvény alapján szerveztessék. (Helyeslés.)

Hosszu József előadása folytán Boér János alsó-féhermegyei vingárdi és Macelláriu Illés szardahelyszéki képviselő, végleg igazoltattak.

Végül az elnök bejelenti, hogy Karácsonyi János Erzsébetváros, Bay György Bereghmegye mezőkasszonyi kerületének, Gull József és Wagner Frigyes Segesvár képviselői, egy szintén Koller Antal Esztergammegye köbükuti kerületének képviselője, benyújtották megbízó leveleiket. Koller Antal választása ellen egyszersmind be lett adva az óvás is.

Az elnök egyuttal felkérte az erdélyi unio ügyében kiküldött bizottmány tagjait, hogy szombaton délután 4 órakor alakulás végett jelenjenek meg a muzeum termében.

Több tárgy nem lévén, az ülés néhány percczel 12 óra előtt eloszlott.

A codificationalis bizottmány május 28-án tartott ülésében a munkálati sorrend elkesztésével megbízott alválasztmányba a következő képviselőket választá meg szavazás után: u. m. Tóth Lőrincz, Bónis Samu, Dózsa Dániel, Zsedényi Ede, Ujfalussy Miklós, Vadnay Lajos és Kacsokovics Ignác bizottmányi tagokat.

A közintézetek ügyében kiküldött országos bizottmány Szentiványi Károly házelnök elnöksége alatt május 28-án délutáni 4 órakor tartá alakító gyűlést. A bizottmányi tagok a bizottmány elnökét gróf Mikó Imre, előadója Várady Gábor képviselőket egyhangulag megválasztván, a bizottmány magát alakultnak nyilvánítá. A munkálati és eljárási sorrend kidolgozására a bizottmány hét tagból álló alválasztmány kiküldését határozta el; az elnök és előadó ezen alválasztmányának szintén tagjai, s a hiányzó öt tagnak megválasztására 30-án délután 4 órakor bizottmányi ülés tartatik.

A nemzetiségi kérdés tárgyában kiküldött bizottmány alválasztmánya 28-án tartotta első ülését.

A közigazgatási bizottmány május 30-án tartá alakító gyűlést, elnökül Lónyai Menyhért, előadól Kautz Gyula képviselőket választván. A munkálati sorrend kidolgozására kilencz tagu alválasztmány kiküldetett ki.

Pest városa felirata ó Felségéhez.

„Császári és Apostoli kir. Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

A magyar nemzet alkotmányának s elévülhetetlen sarkalatos jogai gyakorlatának helyreállítása végett cs. kir. Apostoli Felség által legkegyelmesebben kezdeményezett magasztos tények az egész hazát a legnagyobb lelkesedéssel töltik el, és megnyugvással látva a törvényhozó-testület hazafias működését, reményeink szílei erősödni kezdtek ama szebb jövőnek melletti bekövetkezése iránt, mely után sovárogra epedünk mindnyájan.

És ime hazánk és a birodalom egének derültjét ismét setét fellegek készülnek elborítani.

A monarchiát több oldalról s váratlanul jogtalan támadásoktól fenyegetve, s a birodalom népeit a legerélyesebb önvédelemre szorította szemléljük.

E válságos pillanatban Felség megnehezült uralkodói gondja közt, az igazságot védő isteni Gondviselésen kívül a legmagasztosabb fejedelmi nyílást egyrészt hatalmas hadseregének vitézségéből, másrészt a birodalomszerte nyilvánuló lelkesedésből és azon áldozatkészségből merítheti, melylyel a polgárok milliói a trón körül sereglenek.

A történelem tanúsága szerint a magyar nemzet rendületlen hűséggel s törhetlen ragaszkodással oltalmazta királyát, bazáját és alkotmányát, mely a korona és a nemzet hatalmának, boldogságának közös forrása és záloga.

Őseinktől öröklött emez érzületet sz. k. Pest-város polgársága is mélyen táplálja kebelében, és elődeinek nyomdokait követve, s történeti jellemét igazolva: valamint eddig cs. kir. Apostoli Felség iránti legmélyebb hódolatát és tántoríthatatlan hűségét mindenkor tanúsítani iparkodott, úgy a jelen válságos idő küszöbén is hangosan emeli fel szavát annak bebizonyítására, hogy Fejedelmének ügye iránt a legnagyobb érdekltséggel viseltetik, s a nemzet legnagyobb kimenetelét haját sorsával összefüggőnek s attól elválaszthatatlannak tartja.

Fogadja Felség udjában is kegyelmesen legtisztább érzelmeinknek e hű kifejezését, s engedje ehhez azon legalázatosabb kérelmünket csatlakoztatni, miszerint cs. kir. Apostoli Felség, aiai és fejedelmi bizalmának boldogító jeléül azon esetre, ha a netán elháríthatatlan háboru esélyei Felségdet vitéz hadserege élére szököttének, dicső Királyi Asszonyunk és fejedelmi magzatainak számára hazánk szívé Buda-Pestet laklivallyal kiválasztani s ezáltal egyik legforróbb óhajátunkat teljesíteni méltóztatnék.

Részesítse cs. kir. Apostoli Felség hazánkat s fővárosát hű polgárait azon buzdító s vigasztaló kiáltással, hogy szeretetünk s királyi bi-

zalmának e legdrágább zálogát a nemzet hűségére és becsületének védelmére alá helyezve látni örvendhesünk.

Midőn tehát legmélyebb tisztelettel esedezünk, hogy alattvalói hódolatunk jelen ünnepélyes kijelentésével párosult finni kérelmünket népeit átölő fejedelmi szívébe fogadni méltóztatnék, legmagasb császári és királyi kegyelmébe ajánlottan, tántoríthatlan hűséggel és ragaszkodással, egyszersmind a legbensőbb alattvalói tisztelettel öröklünk.

Császári és Apostoli Királyi Felségnek
Pesten, 1866. május 29-kén

legbívőbb alattvalói és

legalázatosabb szolgálai

Sz. kir. Pest városának polgárai.”

A bécsi hivatalos lap a reichsrathról s a kiegyenlítés kérdéséről.

A „Wien. Zig” május 27-ki száma következő figyelemreméltó cikket hozza.

„A „Wien. Zig” vasárnapi számában egy legalázatosabb előterjesztést közöl, melyet az államadóssági ellenőr-bizottság, 6 cs. kir. ap. Felségéhez intézett.

„A mennyiben ezen előterjesztés az államadóssági ügygel és az erre vonatkozó pénzügyi rendszabályokkal, következképpen tehát azon tárggyal foglalkozik, mely az ellenőrségi bizottság törvényes hatáskörét képezi, részünkről ama komoly méltánylatra fog találni, melyet az okmány fontos-sága megkíván.

„Az ellenőrségi bizottság azonban, és pedig bizonyára csupán hazafias szándékból, egyszersmind politikai véleményezésekre is hivatottnak vélte magát, miért is különös hangsúlyozással a birodalmi tanács haladéktalan egybehívására utalt.

„Midőn ezen tiszteletreméltó testület az állami pénzügy igazgatásának a birodalmi képviselőt közreműködésére különös súlyt helyez, csak egy oly gondolat és óhajnak ad kifejezést, melyet a császári kormány ismételve teljesen jogosultnak nyilvánított. A mit azonban az ellenőrségi bizottság felhozni elmulasztott, azt itt kimondjuk: hogy t. i. életképes alkotmányos állapot csupán a népek egyesülése által lehetséges, ezen egyesülés pedig soha sem érhető el olyas formák felelevenítése által, melyek tényleg áptáltak a népek közötti egyenlenséget.

„Az óhajtott cél csupán az alkudozásoknak immár megkezdett útján érhető el, melyek ott kezdettek meg, s az alkotmányos alapelvek szerint ott is kellett megkezdniök, a hol egy régebbi alkotmányos jog a jelen követelményeivel s a birodalom hatalmi állásával való megegyeztetést kívánja. Ezen ósvény elhagyását a birodalom érdekében annál inkább sajnálnunk kellene, minthogy azon szellem, mely ezen alkudozások mellett nyilvánul, a siker reményét alaposnak tünteti fel.”

Levelezés.

Oláhország, Ploesti, május 19. 1869

(Eadás a magy. missio érdekében!) A moldva-oláhországi missio, miután az, egy törvényes egyházi hatóság által kinevezett bizottmány hatásoz működése alatt újra megkezdé nyerni elvesztett egyensúlyát segedelemért kénytelen esdeni! mert a rázkódás miatt és alatt nemcsak a missio beléletében, de bent a hazában is csökkenni látjuk a lelkesedést, melylyel az, születése percében felkaroltott s egész a legközelebbi időkig a legmelegebb pártolásban részesült. A rázkódás alatt sokan azon honfiak s honleányok közül, kik öt éven át nem kísérték folytonos vigyázattal az ügy fejlődését — nem tudva, hogy kié leend az örökigazság s tárggyai diadala — az e szent ügy oltárára kinyújtott kezét visszavonták, azon gondolattal, hogy nehogy méltatlan helyre adják a segedelemet, midőn azt oly sok oldalról esdeklik a hon és külföld magyarjai, kik lelketrázó nyomorral küzdenek.

Most az ügy, a missio ügy, azon fordulatot vevé, hogy az, a magyar nemzet tulajdona lön, a kinevezett egyházi és világi bizottmányi tagok erőlyes vezetése mellett azon állást foglalta el, melyen valódiilag megnyugodhat és a magyar nemzetnek dicsőségére váland! A szabad egyház és az erdélyi mltgos püspök és consistoriumtől függetlenség eszméje egyházi tekintetben a népe soha sem volt, s minden ilyféle törekvésnek, a bizottmányi tagok törvényes kinevezése által életere metszetett. Miután elfoglalta jogosult állását, a missioi bizottmány, midőn a segély megérdemelve, s arról a haza előtt a legkisebb részletig beszámolva leend, nyújtások ki ismét segélyző kezeiket buzgó honfiak s honleányok! tegyék le az áldozatot a missio, illetőleg a nemzet oltárára!

Tudjuk ugyan, hogy jótékonyagtok sok felé van igénybe véve: halljuk a csalóköziet, mezősegiek s bukovinai testvéreink inséges kiáltásait, de engedjétek e hangok között a missio esdő szö-zatát is hozzátok felhalolni!!

Hozzátok szől ez esdő szö-zat a külföldről, hazám lelkes honfiai s honleányai, hozzátok, kik áldáskívánásaitokkal kísérték bennünket a távol külföldre, hozzátok nemes keblű ifjuság! kiknek hivatalok kebletek minden szépre és dicsőre felbuzdult, kiknek hivatastok kebletek legszentebb rejtekében a honfienyek örökzöld lombjait, a haza,

szeretettel hervadhatatlan virágait ültetni, kik mulat-
sággal egybekötött lélek és szív műveléssel segít-
hettek letörölni az anyagi és szellemi inség fájó
könyveit, hozzátok szól ez eső szót!

Ti tudjátok a honfiai s honleányi kötelességet!
Nézzetek Marosvásárhely kis leánykaira, kik alig
tiz-tizenkét éves korukban már a honleányi szent
kötelesség teljesítésének oly magasos bizonyítékát
adák, kik önkézzel készített tárgyakból kiállítás
rendezének, s e kiállítás eredménye negyvennégy
szegény gyermek letörött könyve és áldó mosolya
lón. Ti megeselekesztetek mindent a magyar nemzet
e tulajdona, e szent ügy emeléért; igyekeznél fog-
tok megmenteni külföldön élő magyar testvéreite-
ket vallásilag, hogy megmentve legyenek nemze-
tilleg is, s látva e szent ügyért buzgolókat, bi-
zonyítva tudjuk, hogy elkezdve a fűrtől a legsze-
gényebb tehetségűk szerint nem tagadják meg
tőlünk filléreket.

Igen! mert ha volt valaha, ugy most van
legelőször szüksége a magyar missioinak a segély-
re, mivel nemcsak székely véreink a szomszéd
Erdélyből, de Magyarhonból is folytonosan jönnek
seregeseit át, az idő mostohasága s a munkabírány
miatt idegen földön keresendő kenyerüket. Azonban
a moldva-oláhországi viszonyok is oda süllyedtek a
legközelebbi időben, hogy a szegény munkás nép
nem mindenkor kap foglalkozást; így a hontól tá-
vol, elhagyva s elszéledve bolyongnak véreink.
Ha az illető lelkész meg is látogatja segélyt kér-
vén, csak szellemi tápot nyújthat a megtört lélek-
nek, az anyag szükségleteit a legjobb akarat és
felebaráti szeretet mellett is, csak alig fedezhetvén.

Honfiai s honleányok! engedjétek helyet ked-
ves külföldön élő szomszédaink, emlékezzetek
meg külföldön nyomorgó magyar hit- és nyelvroko-
naitokról!!

Fogadjátok ez által ti is Rév-Komárom lelkes
fiat és hölgyei a forró köszönetet a magyar missio
szent ügyéhez ragaszkodástokért, jusson eszetekbe,
hogy a hála és elismerés a legszebb jutalom! Le-
gyen áldás továbbra is nemes törekvéseketek!

Vincze Dániel,

magy. ev. ref. missioi lelkész.

Árkos, május 22.

Tisztelt szerkesztőség! Ma veszem f. hó 11-
ről irt leveletem a „Közöny“-ben, melyben külö-
nös nyomatékkal szóltam a tavasz rendkívüli csal-
fás és káros járásáról. Akkor hittem, hogy a ko-
moly ismétlődés után a meteorológiai nehéz dráma
be van fejezve; de csalódtam. Mert a hideg és ri-
deg „német-szel“ északnyugati irányból nem szün-
vén, f. hó 19-re szíves volt hozzánk fagyot és vas-
tag hóharmatot hozni kedveskedő ajándokkal; mely
a töröküzat, fuszulyát, burgonyát, ugorkát, para-
dicsomalmát, paprikát és a diófák másod silány
hajtásait is irgalom nélkül lefőzte: s még mit nem
ezeken kívül, mit számítani figyelmem el sem jut-
hat! Mára virradólag pedig igaz, hogy folyvást esett
a csöndes eső, de hidegen; (igy is köszönök, hogy
egész vidékünket valabára már egyszer megáztató)
hegyeink erdős lombosait pedig merőben hóval
terítette be. E hó elolvadt ugyan délig az erdők-
ről, de a havasi magaslatokról állhatatos, kitartó,
hideg, boszantó, vad vigyorgást intéz felénk; s fél-
ni int a vízszinti feltisztulástól. Sok ugyan, a mit ed-
dig is elkárosított, de a rozsok még sem ártott,
minthogy virágja még a tokból nem bűtt ki. Ma
május 22-dike, s eltelt a tavasznak kétharmada,
vagy is — mint a közép mondja — nagy részint
kárra ment. Én szolgálék e tudósítással; szeretnék
tudni, chronographiai szempontból, mi történt Er-
délyünk más tájain is, mert a kárlehetetlen léghu-
zam Erdély más tájain át repült hozzánk ide a szé-
leleg. Attól féltünk, hogy szomoru epochális emle-
ket akar hagyni maga után. Az isten jó, de az
idők gonoszak. A nép észrevétele az, hogy mikor
a fejedelmek háborút indítanak, még az időjárást is
fel szokták zavarni. Nevezetesen még élő székely
szélsőségi barozsaink a francia nagy háború ko-
ráról — per idearum associationem — azt emle-
gik: „kirukkolánk a nagy háborúnak a végén, s
Enyed körül akkora hó lett májusba, hogy a fákat
rontotta le!“

Panaszunkat elmondám, s hiszem, hogy erre
még akadnak mindenfelől panaszló társaink. Szó-
lok keveset egy nemes irányú más tárgyról is, mely
ebből áll: Árkosi unitárius vallásközösségünk fia-
talsága megértvén, hogy az egyházbeli pénztár, a
sok reánehézedett nyomasztó befolyások miatt, se-
hogy sem képes önmagára fellábadni, elükön is-
kolatunk Albert Lőrincz ural fellegjék. eszméjét
az ugynevezett „krajczáros pénztár“-nak. Meghatá-
rozták ezt úgy indítani el, hogy lehető mennyiségű
ifjú tagokat nyervén meg a társulatnak, kötelezze
magát mindenik, négy évig hoteként egy-egy új
krajczárt adni, azt kezelni, s a négy év beteltével
208 frtot adni át az egyházbeli pénztárnak, addigi
kamatnekedésével együtt. Szerencsésen megal-
kult a társulat és ma számlál mintegy 100 tagot.
Szabálypontok irattak, rendes hiteli aláírásokkal.
Elnök Veress Dani, jegyző Nagy Sándor, pénztár-
nok az említett iskolatitán; ezeken kívül a hely-
ség részeire pénzfelszedők nevezettek, szükséges
segédekkel együtt, kik a krajczárokat hetenként
felszedvén, pénztárnoki kézre adják. Némely koro-
sok sem állottak meg, hogy az ifjakhoz buzdu-
lan ne csatlakozzanak; mert csakugyan a fiatalság if-
iskola Alapítvány Kolozsvár Központi Egyetem Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj

tömeges példája többeket meghatott. Ez intézetben
két fő jó tünik fel: egyik az, hogy a szenvedő
pénztár némültes kisegítése van czélba véve, mely
az óhajottabb intézkedésekre csak magából nem
biztat kilátással; másik az, hogy az ifjú keblek
a közjó pártolásához korán kezdven szokni, továbbra
annál buzgóbb egyháztagokká fejlődnek, mint szel-
lemi érdekek kedves eszközei. Igen derékül! igen
nemese! az ég legyen velek!

Mint halljuk, a napokban homorod-szentmár-
toni országos vásár alkalmával a szarvasmarhák
jobbjai jó kelendőségnek örvendvén, kik ott mar-
haikat eladták, felénk szállingolnak, mást vásárolni
vidékünkön. **Kiss Mihály.**

Keresd, május 27.

Hogy az erdélyi nemzetiségek közötti egyet-
értést és egymáshoz ragaszkodást némileg rajzol-
jam, nem mulaszthatom el az olvasó közönséget
tudatni egy ünnepéről, melylyel Keresd lakói a
volt főkörmányszéki tanácsos, jelenben udvari taná-
cossá kinevezett id. gróf Bethlen Gábor ő mlgtát
megtisztelték.

Bethlen Gábor gróf ő mlgtá bivatála átvétele
végett e hó 24-én reggel volt indulandó Bécsbe;
a falusi szász fiatalság már kora reggel ünnepi
ruhába öltözve lóháton egyházi és háromszíni lobo-
góval jelent meg számosan a gróf ur udvarában,
szép renddel felállítva magát, midőn a gróf ur ko-
csijába ült, háromszoros „éljen“ után a fogat előtt
vágatott, csaknem katonai renddel, szünni nem
akáró éljenzések között kísérve a gróf urat, más-
fél mérföldnyi távolságra, hol szíves kívánságok,
harsogó éljének és fegyverek ropogása közben bü-
csut emendott és szerencsét kívánt a gróf urnak
magas bivatála betöltésére. Haza jöven, a napot
megünnepelték mindnyájan a falu lakói; fájlalva,
hogy szeretett pártfogójukat, bizonytalan időre kö-
rűkből elveszték.

Valjon mit mondanak azok, kik a nemzetisé-
gek közötti ellenszenvet hirdelik? A csendes, békés,
földmives szász fiatalságot hallván oly részvétellel
viseltetui egy magyar főúr iránt! Valjon tagadni
fogják-e, hogy e kis példa a békés szász polgárok
között mindenütt viszbangra találja.

Különfélék.

* A sétatéri egyet választmánya a követ-
kező értesítést adta ki: Egy részvényes társulat
sétatéri ünkület díszítése végett, ottan kioszkot, tavat
s benne egy szigetet állítottat; a kioszkot és szigetet
folyó hó 2-kán, azaz: szombaton, a tavat másnap,
azaz: vasárnap megnyitja, illetőleg azokat városunk
tisztelt közönsége használatára bocsátja. A társulat
ez építményeket jövenvi vállalkozóknak adta haszon-
bérbe, kikötvén, hogy a kioszk kíválólag czukrá-
szati készítmények, frissítők, a sziget hideg étkek,
s asztali italok elköltésére, a fő pedig esonakázás
és csaklyázásra használtassék. Hogy a közönség
kényelme a tavon és szigeten biztosítások, vasár-
nap, ünnep- és zenenapokon a szigetre vezető hid-
nál az átépítéi akarótól 2 kr hidvám fog vétetni, s
a begyűlendő pénz a sétatér díszítésére fog fordít-
tatni. Kolozsvárt, május 29. 1866. A sétatéri egy-
let választmánya.

* Gróf Kornis Miklós és b. Vécsey
Mária ő méltóságai a szathmármegyei Sárközön
tartották egybekelésüket.

* Az erdélyi izraelita hit- és közoktatási
előértekezletéről a következő tudósítást közölhetjük:
E lapokban kijelentett irt. hit- és közoktatási elő-
értekezlet marosújvári bírtokos Grén Izidor ur el-
nöklete alatt mult hó 10-kén Kolozsvárt megnyit-
tatott, s üléseit 17-éig folytatta. Hítsorsosim ér-
deke követeli, hogy számot adjunk arról a közvé-
leménynek, melynek támasza annyira előmozdítaná
az idővös czélt. Mindenben szigorú vallásos érzel-
mekből vezéreltetve, erkölcsi, szellemi és anyagi ér-
dekeinket szem előtt tartva, oly intézményeket ja-
vasoltak, melyeknek bölcs és hasznos voltát mélt.
királyi biztos ur is teljes meglegedéssel elismerte.
Érezvén a közoktatási ügy nagy fontosságát, azt
külön pártolásként alá vették, javasolták országos
iskolai pénzalap létrehozását, melynek segédme-
vel több kerületi minta főtanodát életbeléptetnének,
s bámulatos áldozatkészséget tanusítván, az érdemes
értekezlettagok tetemes összegeket letettek a szent
ügy oltárára. Tekintve az irt. tanoda külön igé-
nyeit, egy irt. tanító-képezdét javasoltak, melynek
vezetésére a helybeli irt. főtanító minden subven-
tionális igény nélkül, teljes szívvél ajánlkozott. E
magasatos törekvést tekintve, jónak látom erdélyi
hítsorsosimmal nemeslelkű derék képviselőit ismer-
tetni. Ugyan is az említett elnök ur oldalán részt
vettek a tanácskozásban: brassói Áronsohn, ki-
nek becses nevét külön megtiszteléssel említem,
minthogy saját üzletét és magánügyeit félbehagyva,
csak a szent ügyért bensőleg buzditva, az ország
széleről ide jött e nevezetes tanácskozásokat egész
befolyásával segíti; továbbá m. vásárhelyi Richzeit,
dézsi Hirs Lipót, nagy-iklodi Hirst Mendel M.
és T. testvérek, Bäumel Dávid, Adler orvostu-
dor, Langfelder bölcsészettudor és Kohn Sán-
dor urak. Nincs kétség benne, miszerint a fels. fő-

kormányszék, mint minden jó előmozdítója, ez idő-
vös javaslatok megerősítésével boldogítani fog.

Neuman Vilmos.

* A fogarasvidéki botrányok, melyek
ottan a választás alkalmából felmerültek, a „Ko-
runk“ értesítései szerint mindent felytűntnek, s a
mellett, hogy a pártok mely ekeseredésének zo-
moru tüneményét tüntetik fel, egyszersmind az ot-
tani román tisztviselőkre is sötét árnyat vetnek.
Említett tudósító szerint a választási ügy vezetése
körtől nem csak a legszembeszökőbb törvénytelen-
ségek s erőszakoskodások követték el, hanem a
sok méltatlanság követeztében, melyet az örökké
méltányosságot s jogegyenlőséget követelő román
urak a legelkeserítőbb modorban elkövettek, a jog-
talanul felfüggesztett választás folytatása tárgyában
tartott közép. nyílt választmányi ülésben személyes
kiakadásokra került a dolog. „Fülöp Elek, városi
tanácsos a kitűzött tárgyozi szőlástól méltatlannal
elzárattván, levelező szerint kijelenté, hogy miután
államfőügyész ur és bizottmányi tag Román János-
ról a „Korunk“-ban olvassa, hogy gyújtoga-
tásért büntügyi kereset alatt áll, ilyen egyénenél
egy testületben nem foglalhat helyet, s tagja se le-
het a közép. választmánynak. Erre Román ur so-
kott szenvedéllyel nekiesett az előbb nevezettnek,
s Fülöp ur ellen hasonló recriminatioval lépett fel.
Erre egy hang közbe kiált: „Hóbó! nem vagyunk
Enyed alatt!“ Erre zűrzavar, kölcsönös sértegető-
zések követezték, mire a főkapitány (Puscarin)
kezében az elnöki erély csitítottókat mondván, csak-
nem tettelegesség (!) fejtett ki. Erre az ez alk-
lommal jelentékeny számu kisebbség kijelenté, hogy
oly egyéniségekkel szemben, kik fanaticus szemve-
délyükben nem ismernek mérséklést, minden to-
vábbi közügyi vitát félbeszakaszt. Mire Bisztray
Antal ezen nyilatkozatát kérte jegyzőkönyvre vé-
tetni: „A mai gyűlés azon meggyőződésre hoz-
ván, hogy méltóságod nem képes elnöki
helyét betölteni, mert meg kell vala gátolnia
hason durva személyeskedések és parasztos kitéle-
lek használatát, a mit pedig nem tett; én ilyszert
társaságban lenni nem is akarok, ezennel a gyűlést
idehagyom és nyilvánítom, hogy ez nem alkot-
mányos gyűlés, hanem tükéletes Land-
sturm!“ Mely nyilatkozat után a kisebbséggel
együtt a gyűléstől eltávozott. A esonka gyűlés
azonban folytatottat, s elhatározá, hogy az önké-
nytelleg felfüggesztett választást június 1-sőjén to-
vább folytatandja.“

— E. Indali Péternek lapunkban közelebből
említett tervj a vaslata a magántanítók
képzéséről ref. főtanodáinkban a „Protest.
egy. és isk. lap“-ban jelenik meg; az eleje meg
is jelent már (21. számában), folytatása s vége al-
kalmassint a holnapi számban fog megjelenni.
Ajánljuk az illetők figyelmébe.

* Ö cs. kir. apostoli Felsege folyó évi má-
jus 20-diki legmagasabb határozatával legkegyel-
mesebben megengedni méltóztatott, hogy ország-
fejedelmi hivatalnokok, kik kívánságukat nyilvání-
ták, a jelen barczvesztélyben a hadsereg soraiha
állani, az esetleges háború tartamára tisztelti vé-
tethessenek föl. Ö cs. kir. apostoli Felsege egysze-
rűmnd legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott,
hogy ezen hivatalnokoknak rangjuk fentartassék
és az előléptetés joga oly módon biztosíttassék,
miszerint a hadseregbeli beosztásuk rájuk nézve a
polgári államszolgálatbani pályájuk tekintetében
semmikép hátrányul ne szolgáljon. Az országfőnö-
kök ennél fogva felhatalmaztattak, az alattas hivatali
ágak mindazon hivatalnokainak, kik az esetleges
háború tartamára hadiszolgálatot tenoi szándéko-
znak, erre az engedélyt — a polgári hivatali álla-
sukba visszaléptetésüket illető legkegyelmesebb fen-
tartásokkal — megadni.

* Ö cs. kir. Apostoli Felsege folyó évi május
25-ről kelt legfelsőbb határozatával legkegyelme-
sebben megengedni méltóztatott, hogy gróf Nemes
Jánosnak, az erdélyi kir. tartományi könyvvizelés
újraactiválva volt elnökének, állandó nyugalomba
visszahelyeztetése alkalmából, sok évi hasznos szol-
gálatai s bebizonyított loyaltásáért a legmagasb
meglegedés kifejezése tudtára adassék.

* A nagymélt. magyar kir. helytartó:anác
s, az ennek kezelése alá bocsátott Fek és ház-
alapítványból, a M. Tud. Akadémia javaslata alap-
ján, minden ötödik évben, legközelebb az 1867-ik
esztendő folytán, ötszáz forintnyi jutalom
fog kiadni, egy, nem-magyarok számára, a hazá-
ban divatozó bármely nyelven (a magyaron kívül)
irt, a magyar nyelv és irodalom megis-
mertetésére rendelt s nyomtatásban megjelent
tan, kézi vagy olvasókönyvek; mire a
hazai írók ismételve figyelmessékké tétetnek. Kelt a
M. T. Akadémia 1866. május 28-án tartott összes
üléséből. Arany János, titoknok.

* A „Wiener Ztg.“ mai számában egy m.
hó 25-ről kelt legf. intézmény jelent meg, melylyel
az aprópénz-hiány fedezésére a tíz krajczáros pénz-
váltó-jegyek kiadásának négy millióról 12 millió
o. é. frtra való emelése elrendeltetik.

* Mint egyik tordai tudósítók írja, ott a
napokban egy mesterember abbéli féltében, hogy
neje megtudta egy másik nőveli viszonyát — föbe-
lőtte magát.

Egy szó a volt székely-husár családokhoz.

Az erdélyi királyi főkörmányszéknek folyó év
ápril 5-én kibocsátott hirdetménye folytán a magas
cs. kir. pénztárgyministerium egyetértve az erdélyi
magas kir. udvari korlátokszággal legkegyelmeseb-
ben megengedni méltóztatott, hogy a feloszlott 11.
számú székely határőr huszárezred Fourage
pénzalap név alatt összes vagyona a jelenlegi
állásában azon volt székely-husár családoknak,
melyek chez fizetéssel járultak és azt bizonyítani is
képesek, a tetteleges befizetés arányába azon pénz-
összegek levonásával, melyek 1848- és 1849-dik
évek korszakában elveszték, kiadattassanak.

Ezen magas hirdetmény és engedelmzés nyo-
mán alólírtat a kászoni és háromszéki volt székely-
husár családok felszólították, miszerint törvényes
felhatalmazás és egyezés mellett vállalkozzom a
fennírt pénzek megkapthasáért megrendelt kérvé-
nyeket családunknál megkészeíteni, abban az illető
pénzösszegeket szinte családunkint kimutatni, továb-
bá a begyűlt kamatok kifizetéséért is, az enged-
ményt felsőbb helyen eszközölni, egy szóval az
elvesztett pénzeket is kimutatni és a királyi főkor-
mányszéknel arra segédelmet eszközölni, hogy az
adóhivatalok által beszédett ebbeli adósságok és
kamatokról kimutatások adassanak meg.

Alólírt vállalkozott ezen nagy és nehéz mun-
kának kidolgozására oly feltétel alatt, hogy a csalá-
dok kötelesek legyenek a belyegköltiséget tulajdon
zsebükből hordozni, és a pénzösszegekből költség és
fáradtság jutalomul fizessenek nekem minden forint
után, minthogy az alap pengő pénzben számíttatik,
5, azaz, öt pengő krajczárokat.

Ezen esetről kívántam a többi volt székely-
husár családokat is felszólítani arra, hogy ha haj-
landók alólírtat felhatalmazni és vele szerződni,
sziveskedjenek vagy személyesen, vagy bérmenté-
sített levelek által nyilatkozni, hogy az utasítást
megadham; de megjegyzem, hogy sietőleg tör-
ténjen a nyilatkozat, mert tudni kell, hogy a szé-
kely-husár ezeredhez, ugy gondolom, 1858 csalá-
dok voltak conscribálva, a melyeknek ha nincs is
mindennek directe fourage-pénz-követelések a ka-
matból, mely szép összegre rugott, ha engedélyt
nyerünk részesülni kell, és így lehet képzelní,
hogy ez tömérdek munka és erre sok idő szüksé-
ges, a határnap pedig a kimutatásra csak 1867.
martius hó végére van téve.

Sepsi-Szentgyörgy, május 26-án 1866. *)

Nagy Elek,

volt százados és ezred számvivő.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, máj. 26. A „G. Corresp.“

mai számában írja: „A hadügyminiszteriumban egy
császári rendelet folytán — magasabb rangú kato-
nai személyiségekből, a pénzügyi és államminisz-
teriumok s nemkülönben a legfelsőbb szám-ellenör-
ségi hatóság képviselőiből egy állandó bizottság
alakítottat oly czélból, hogy a megapapordott hadi
költségeket a lehető legnagyobb takarékoszággal s
az államkincstárnak kíméletével rendezze, s a rend-
kívüli hitelek rendszeres felhasználása fölött örköd-
jék. A hadsereg szükségleteinek előállítására és a
szállítási szerződések megkötésében, a bizottmányt
független, szakértő magán személyek s a keresk.
kamara legfőbb tagjai fogják támogatni. E mellett
a katonai hatóság a versenyt tágitani, a becsületés
vállalkozók irányában a bizalmat nevelni, s a visz-
szárléseket megakadályozni szándékozik. E czélból
az ellenőrség teljhatalommal láttatik el, hogy a
szállítási szerződések keresztülvitele s a hadsereg
ellátási közegeinek magatartása fölött a helyszínen
örkődjék, a netaláni csempészet ellenében pedig
kíméletlen szigorral járjon el. A számadások azon-
nal megvizsgálatnak és kifizettetnek.“ Egy hadtest
vonult be Sarajewoba a bosnyák helyőrség erő-
bitésére. Parancsnoka Mehmed Ali basa, tábornok
született porosz. Ő nevezetett ki az összes Bos-
nyákországban táborozó Nizam-csapatok főparancs-
nokává.

Francoziaország. Páris, május 25. A Du-
nafaedelemiségek ügyében összeült conferentia mai
ülésében Törökország tiltakozást nyújtott be a hó-
benzollerni herceg megválasztása ellen. A confe-
rentia nem tett egyebet, minthogy tudomásul vette
a tiltakozást.

A közlő miniszterváltozás hírei fenntartják
magukat és a legesekélyebb körülményekből meri-
tenek tápot, így például, hogy a császár a tegnapi
versenyénél hosszabb ideig sétált komoly beszédbe
merülve Lavalette-tel a boulogni erdőben. Tényleg
csak akkor fog kabineti változás bekövetkezni —
és akkor csatlakozni jele lesz a francia politika
megváltozott irányának — ha Franciaország elha-
tározza a tényleges részvételt a küzdelemben. Drouyn
de Lhuys rendkívüli szívósággal tartja magát fenn
állásán; utóbbi időben még Austria iránti barátsá-
gáról is lemondott és a pártatlan, az elhatározott
semleges szerepét játsza, mint Rouher a törvény-
hozó testületben, míg a császár más arcot nem ölt.
Magatartását „ruganyossá“-nak szereti földicsérni,
de zivatáros időkben szilárdabb támaszra lesz zük-
ség és ilyenül Lavalette mondatik. Montebello tá-

*) Tisztelettel kéretnek a lapok e felszólítás átvételére.

N. E.

bornok Romában azon távirati utasítást nyerte tegnap, a mintegy fél év előtt a francziák által elhagyott Fresionone kerületet ismét elfoglalni.

A „P. L.”-nak írják: „Sokan azt hiszik, hogy a congressus annyiban meg fogja hozni a békét, a mennyiben az a hatalom, melynek érdekei ellen fog a magas Areopag szavazata nyilatkozni, nem tehetend egyebet, hanem kénytelen lesz Európa határozata előtt meghajolni. Azt is tudni vélik, hogy Franciaországnak is beleegyezésével — kárpótlási tárgyal Venecze átengedéseért Bosnia és Hercegovina lennének kiszemelve, mely tartományok átengedéseért a magas Porta a Dunafejedelemség feletti felsőségeinek biztosítása által elégették ki.” A „Times” egyik párisi tudósítója azt írja, hogy Metternich hg a császárral beszélve ezt mondta volna: „A Dunafejedelemség nem alkalmasok kárpótlásul Venecze helyett, mert Austriának már is nagy kényelmetlenségére van a sok „nemzetiség”; hanem visszaveszi magának Sziléziát, melyet áruló módon vettek el tőle, ezért odaengedi Poroszországnak Holsteint (?); Venecziát pedig — a háboru után — a francziák császárnak fogja ajándékozni, az aztán tehet vele a mit akar; de Olaszországnak soha sem fogja Austria Venecziát kiadni!” A „Köln. Ztg.” levelezője írja: „Azt hiszem, hogy igazuk van azoknak, kik azt hiszik, hogy Franciaország a tizenkettődik órában mutatott ismét hajlamot a congressus iránt, hogy Angliát minden esetben a lehető legjobb hangulatban tartsa. A tények legalább ezt bizonyítják. Mult csütörtökön például Havin, a „Siécle” szerkesztője és Guérout, az „Opinion Nationale” szerkesztője, a császár által külön kihallgatáson fogadtattak közösen, s ha ezen a tömegre számított lapok rendkívüli harcias cikkeinek már az előtt is nagy fontosságát tulajdonítottak, úgy most azokat némi-keppen előrsöknek tekintik, kik a császári mani-

festumok utját oly módon készítik elő, mint ez már 1859-ben megtörtént.”

Olaszország. Florenz, máj. 25. A mai „Opinion” egy vezércikkre „területi kárpótlások” cím alatt a congressus sikertelenségét bizonyítgatja, s minden reményt felad a békés megoldásra nézve. „Francia- és Angolország kísérlete nagylelkű — fejezi be a cikket — hanem félünk, hogy az eredmény csak a háboru lesz terjedtebb és borzasztóbb mérvben.”

Nápolyi tudósítások szerint május 18-dikától bersaglieriket és sorkatonaságot fognak Tarentbe küldeni, s nyolcz nap alatt 25,000 ember lesz ott összegyűltve. Beszélnek, hogy egy Polából elindult osztrák hajóraj Tarent előtt láttatta magát. Általán azt hiszik, hogy az ellenségeskedések a tengeren fognak megkezdődni. Persano tengernagy, kinek természetesen titoktartónak kell lennie, oly módon nyilatkozott, mely e nézetet megerősíteni látszik.

Az „Opinion nationale” azt fejtegeti, hogy „ha Olaszország magára hagyatva leveretné, a francia kormány rendkívüli hitelvesztetté válnék és továbbá oly korlátlan reactio terjedne el egész Európában, melynek ellenében maga III. Napoleon sem tarthatná fenn magát. A semlegesség, melyet ma oly szoros kötelességnek mondanak, lealacsonyító gyöngeségnek és saját ügyfeladásának tűnnek fel.”

Spezziában, hir szerint — angol hajóállomás fog rendezettni, s három angol páncélos hajó Genua előtt vetend borgonyt; Nizzában francia tábor alakítanak, Bourbaki parancsnoksága alatt. Turinban egy magas állású angol diplomatia ügynök fog megtelepedni, a szomszéd államok figyelemmel kísérése végett. Az olasz kormány hajóhadának egy részét az Adriai tengeren cirkáltatja, oly célból, hogy a bourbonistáknak Olaszországba kiszállítását meggátolják. Biztos jelek után ítélve,

Francia- és Oroszország között titkos szövetség kötöttettni volna, a függőben levő európai kérdések megoldására.

Németország. Berlin, máj. 25. Orosz- és Franciaország a Dunafejedelemségeket illetőleg az interventio ellen nyilatkoztak, és pedig utóbbi azon megjegyzéssel, hogy az eseményeknek Romániában további fejlődést kell engedni, a nélkül, hogy az új fejedelem elismertessék. Senki sem hisz békés eredményben és látszat szerint legkevésbé az itteni kormány, és pedig nem ámbár, hanem mert annyira sietett beleegyezését adni, hogy az által békészeretett és tisztán védelmi állását bizonyítsa. A congressus megvalósításának ürügye alatt elállottak mostanra a király által a néphez intézendő manifestumtól, sőt még a király utazása a csapathoz is elhalasztott. A korona hg és Frigyes Károly hg csak „parancsnokságaik átvétele” miatt utaznak el innét pénteken.

Glauchau, máj. 26. A munkás egyetek által egybehívott nagy népgyűlésben kinyilatkoztatták: Az összműködés Poroszországgal életkérdés a szász iparra nézve. Ohajandó, hogy rögtön egy német parlament üljön össze.

Belgium. Brüsszel, május 28. Párisból tegnapi kelettel jelentik: Állítják, hogy Fleury tk a mult hét folytán incognito több német udvart betutazott, s folyó hó 25-én Karlsruhében a pályaudvarban érkezett az ott átutazó Grammont herczeggel. Párisi diplomatiai körökben nagy fontossággal beszélnek egy társalgásról, mely Metternich herczeg és Nigra lovag között folyt volna le egy harmadik helyen a congressus felett.

Oroszország. Pétervárról írják egy sziléziai lapnak: Az őhittek, kik, mint tudva van, nagy tökéket képviselnek, a császárnak Oroszország és Austria közötti háboru esetére, három millió rubelt ajánlottak fel. Az ajánlat azon megjegyzéssel

utasítottatott vissza, hogy a jelen perczben háboru még nem ütött ki, és hogy Oroszország semmi okot nem lát arra, hogy, még ha Poroszország és Austria közt háborura kerülne is a dolog, szigorú semlegességéből kilépjen.

Ujabb. Berlin, máj. 29. Félhivatalos részről Austria harcziás támadását várják, mivel valószínű veresége a congressuson, magában foglalná Olaszország elismerését, a német nagyhatalmi állás elvesztését és a pénzügyi bukást. Poroszország a háboru esetére elfogadja a semleges hatalmak fegyveres interventióját a háboru localizálásának elismerésére, s a hadjárat tartamának lehető megrövidítésére.

München, május 30. A kormány 31¹/₂ milliói rendkívüli katonai hitelt kíván a kamarától.

Bécs, május 30. A congressusra vonatkozólag Francia-, Orosz- és Angolország részéről — eme hatalmak képviselői által tegnap közlések tettek Mensdorff grófnak.

Gabonaár Kolozsvárt május 31-én 1866.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 frt 6 kr. Elegybúza 3 frt 30 kr. Rozs 3 frt 20 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt 40 kr. Törökabúza 3 frt 24 kr. Pityóka 1 frt 8 kr. Marhabús fontja belváros 13, külvárosban 11 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Junius 1-sőjén: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 61.60. 5%. Metallikus 100 frt 57.25. — Bank-részvény 663. — Hitelintézeti részvény 200 forint 126.10. — London 10 ft st. 100 frt 23¹/₂ kr 124. —. — Ezüst 126. — Cs. kir. arany 5.97. — 1860. kölcsön 71.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

NEM HIVATALOS.

Távollevőket és vidékieket érdeklő hirdetés.

melynélfogva mindazon tisztelt egyéneknek, kik a kolozsvári szab. zálogintézetben ügyeiket távollátás, vagy egyéb ok miatt el nem igazíthatják, tudtúl adom: miként kölcsönre szánt arany- ezüst és egyéb ékszerek, valamint minden a bürzén árfolyammal bíró papiroknak betevését, kiváltását, vagy átíratását 35 frton kezdve akár mekkora összevág, minden egy frt után 3 krajczár díj mellett elvállalom pontos el- igazítás és titoktartás ígérete mellett. Felvállalom továbbá: tiszta és bizonyos várandó urb. kárpótlások eladását 500 frton kezdve, akár mekkora összevág 2¹/₂ % díj mellett, azután itt helyt bel- és külvárosi házak, szőlők, kertek, szántó és kaszálók, valamint falusi jószágoknak bérbe, vagy örök ároni eladását, úgy termény és ipar cikkek elszerezését, vagy eladását. **Végre tudatni kívánom** miként egy nőtlen ember, kinek gazdaság és egyéb ügyek eligazításába sok évi gyakorlottsága van, egy jószág igazgatói, vagy megbízottági állomást szerény feltételek mellett elfogadni hajlandó, melyekről bővebb felvilágosítást ad bel-monostortza 192 sz. alatt alkusz fj. **SENKOVICH MÁRTON.** Kribl-féle házban lakó

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvahelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejevárt kapható:

Dr. Grosz-fogorvos által ajánlott utasítás a fogak és a száj-ápolására; czime:

Dr. SUERSEN,

Anleitung zur Pflege der Zähne und des Mundes.

Gekröntes Preisschrift. Ára 80 kr.

Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei.

I-ső kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) 1 frt 70 kr.
II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 frt 60 kr.
III-ik kötet: 18 rajztáblával 1864—65. 4-rét 3 frt 20 kr.

AZ ELÁTKOZOTT.

Regény 4 füzetben. Irta egy névtelen abbé, francziából fordította Henter János.

Ára 4 frt.

„Egy szép asszony története”

regény két kötetben. Irta K. PAPP MIKLÓS. Ára 2 frt.

A bujakóralakok kór- és gyógytana.

Orvosok és művelt nem orvosok számára. A magyar orvosok és term. vizsgálók XI. nagygyűlése által a Pataky-díjjal koszorúzott pályamű.

Irta H. Ifj. Spányik József. Ára 1 frt.

TARTAROFF HERCZEGNŐ vagy a CZÁRNÓ LEÁNYA.

Történeti regény két kötetben. Irta Mühlbach Luiza, fordította B. Ára 2 forint.

A Kosztolányi hölgyek.

Történeti regény, két kötetben. Irta P. Szathmáry Károly. Ára 2 forint o. ért.

Ugyanott kapható:

A felső és legfelsőbb helyen megvizsgált s leiratilag helyeselt

Freiwirth-féle írás-módszer

a szép- és gyors-írásbani ötanulás végett; úgy szintén a nagy kereskedővilág előtt igen kedvelté lett, a legújabb vonalrendszer szerinti fő- és minden más üzleti könyveknek való **IRODAI LAPOK** s minden ezekhez tartozó írószerek.

Az egész 8 órai magántanítás magyarázattal, a vonalrendszerrel és mutatóval lappal és egy tolltartóval a magyar vagy német szépírásban **csak 1 frt.**

Irodai szépírás példányok (Comptoir-Blätter) 2 nagy lap, vonalrendszer-, magyarázat- és tolltartóval **2 frt.**

Ugyan csak STEIN JÁNOSnál Kolozsvárt:

Pozner Károly Lajos

első magyar és kir. szabadalmazott

vonalzó intézetének és kereskedelmi

könyvgyárának

főraktára,

a hol is intézetek, gyárosok, kereskedők és iparosok számára megkívántó, valamint háztartási és gazda-tiszti számadásokhoz, úgy szintén községi hivataloknak szükséges — bármily alaku — kisebb és nagyobb vonalzott és vonalzatlan könyvek — nagy választékban — határozott gyári áron kaphatók.

(198) 2% (1—4)

Legújabb nagy

TÖKEPÉNZ-ELOSZTÁS

2 millió 677,250 Márka

csupán csak nyeresemények

fognak huzatni,

biztosítva a kormány által.

Egy egész álladalmi eredeti sorsjegy

ára 8 frt.

Két fél állad. eredeti sorsj. ára 8 „

4 negyed „ „ „ 8 „

8 nyolczad „ „ „ 8 „

11 sorsjegy átvételénél csak 10 fizetendő.

A 17,600 nyerő sorsjegy között van

főnyeremény:

250,000, 150,000, 100,000,

50,000, 25,000 marka. Kétszer:

20,000, 17,500, 2-er: 15,000, 2-er:

12,500, 2-er: 10,000, 1-er: 7500,

5-ör: 5000, 5-ör: 3750, 2-er: 3000,

105-ör: 2500, 5-ör: 1250, 105-ször:

1000, 5-ször: 750, 120-ször: 500,

235-ször: 250, 10,700-ször:

117 marka stb.

A huzás kezdete f. évi június 14-kén.

A világ legtávolabb részlein ismert és

átalánosán kedvelt üzleti jelgém alatt:

„Isten áldása CHONNÁL!”

A főnyeremény a mult február hó 28-án

nálam volt, és pedig ez uttal a 21-dik

szér! Április 4-diki huzáson a legnagyobb

nyeremény, — továbbá a mult hóban két

szintén legnagyobb összeget nyert jegyek

nálam vásároltattak.

A szerencse úgy látszik fizetemből

viszi el mindig a főnyereményt.

Külföldről érkező megbízásokat, melyek

hez a sorsjegy ára bármint folyó

papírpénzben vagy bélyegeken mellékel-

ve van, a legtávolabb helyekre is gyorsan

és titoktartással személyesen hajtok

végre, s a hivatalos számgjegyzéket és

nyeremény pénzeket a huzás után azonnal

megküldöm.

Lázár Sámson Chon,

bankár Hamburgba.

(172) (5—6)

Deszka-raktár!

CSIKI JÓZSEF külmonostortza 59

szám alatti saját házában rendes és dús vá-

lasztéku raktárt tart mindennemű **deszka**

nemekből; különösen pedig ajánlja töké-

letesen kiszáradt kész **padozat (padi-**

mentum) tábláit, 1 és 1¹/₂ czol vastag-

ságu deszkákból, melyeknek lerakását is

eszközölheti; továbbá 1, 1¹/₂, 2, 3 és 4

ezolós **fenyőfa deszka;** 1, 2, 3 és 4

bükfa deszka, juhar és hársfa desz-

ka, dió és kőrisfa furnir, fűrészelt

léc, és több éves kiszáradt **malom ke-**

rékhez való fogak gyertyánfából stb.

elismerit jutányos áron ugyanott találhatók.

(84) 2% (12—*)

Gyomorgöres és emésztési

gyengeségben szenvedőknek.

A dr. DÖCK-féle orvoslás utasi-

tását e lapok kiadó hivatala in-

gyen küldi meg az ezt kívánóknak.

Eladó citromfák.

A bonyhai uradalomban eladtnak:

18 db magas koronás citromfák dbja 7 ft.

34 „ kisebb „ „ 6 „

17 „ középrendi koronás „ 4 „

56 „ 5 és 7 évesek „ darabja 3 és 2 „

Megrendelhetők az uradalmi kertész-

nél Bonyhán, utolsó posta Dicső-Szent-

Márton. (189) Cluj (6—6)

Előfizetések a bel- és külföldi

KÖNYV-, MŰ- ÉS HANGJEGY

RAKTÁR.

DEMJÉN LÁSZLÓ

könyvkereskedése

KOLOZSVÁRT FŐPIACZ.

MINDENNEMŰ

irodalmi megrendeléseket

(65) elfogad, és azokat kiváló figyelemmel (7—*)

PONTOSAN és GYORSAN teljesíti.

Es vidékre is árfülemelés nélkül rögtön elküldi.

Minden könyv- és hangjegy

legyen az bárhol és ki által hirdelve vagy kiállítva, ugyanazon

áron a fentcímzett könyvkereskedés által kapható vagy

megszerezhető.

Könyvjegyzékekkel

az irodalom különféle szakmáiról készséggel szolgál ingyen.

postai úton országosan eszkozkölthetnek.

(6) (15—24)

EISENHÄLTIGER CHINA-SYRUP

VON GRIMAULT & Co

APOTHEKER, PARIS

Ezen gyógyszer tiszta kellemes alakban az orvosi kincs két

leghatalmasb edző lényegét tartalmazza, ugymint: a vasat, mint vértünk alkotórészét és a chinát, mint az edzőszerek legerősebbjét. Eleinte a nevezett készítményben a törekedett egyesítés nem vala végrehozható, azonban nagy-sokára mégis sikerült; és Párisban hirtelen ismeretessé lett, úgy, hogy a leg-nevezeteseb orvosok, mint Arnal, Royer, Trousseau, Velpeau naponkint rendelnek china-szörpöt, mint legbáthatóbb orvosságot a vérvesztés ellen s mind azon esetekben, hol a testben az erők ismét helyreállítandók és oly be-tegeknél, kiknél a halaványság, sápadtság, gyomor- és emésztésbajok, rendet-len havi tisztulás, görvélyes bántalmak stb. mutatkoznak.

A china-szörp az étvágyat előmozdítja, az emésztést gyámolítja, a test szerkezetét általában erősíti, és mint cselekvő, és semmi esetben sem támadó gyógyszer maga a lábbadozóknál is ajánlandó.

Továbbá ezen készítmény még vastartalmu chinabor alakban is létezik.

Raktár: van Ausztria minden nevezetes gyógytárában.